

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM W TYŃCU MAŁYM OPRACOWANO W OPARCIU O:

1. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.
2. Podstawę programową.
3. „Program nauczania przyrody dla klasy 4 – „Tajemnice przyrody” autorstwa Jolanty Golanko - wydawnictwa „Nowa Era”.
4. Wewnętrzne Zasady Oceniania.

UCZNIOWIE W TOKU ZAJĘĆ LEKCYJNYCH MOGĄ OTRZYMYWAĆ OCENY CZĄSTKOWE ZA:

- sprawdzian wiadomości po zakończonym dziale,
- test diagnozujący,
- krótkie sprawdziany wiedzy – kartkówki,
- odpowiedź ustną (połączoną ze znajomością mapy),
- samodzielnie wykonaną pracę domową,
- aktywność na lekcji (lub jej brak),
- przygotowanie do lekcji (przynoszenie zeszytów przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń),
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji,
- prezentowanie pracy grupy,
- wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), wynikających z zainteresowań ucznia, wiążących się z programem jak i wykraczające poza program np.: własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych, przygotowanie materiału do nowej lekcji, zorganizowanie wystawy, konkursu itp.

ZASADY OCENIANIA I KLASYFIKACJI UCZNIÓW:

1) Prace klasowe (do 45 minut)

- prace klasowe są obowiązkowe. W przypadku nieobecności na pracy klasowej, uczeń ma obowiązek napisać ją w terminie dwutygodniowym od momentu powrotu do szkoły (czas i sposób do uzgodnienia z nauczycielem),
- jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu w pierwszym terminie, z całą klasą, nauczyciel wpisuje do dziennika „0”,
- praca klasowa jest zapowiedziana tydzień wcześniej oraz omówiony i powtórzony jest jej zakres,
- nieobecność ucznia na sprawdzianie wynikająca z celowego unikania lekcji (lekcja nieusprawiedliwiona) równoznaczna jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej,
- wszystkie prace są archiwizowane - do wglądu dla rodziców na spotkaniach indywidualnych u nauczyciela przedmiotu,
- jeżeli uzyskana przez ucznia ocena z prac klasowych nie satysfakcjonuje go - istnieje możliwość poprawy w terminie ustalonym przez nauczyciela.

Uwaga: poprawa oceny jest dobrowolna i musi odbywać się poza lekcjami (zajęcia wyrównawcze) w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenach. Uczeń może poprawiać pracę z danego zakresu sprawdzanych umiejętności i wiedzy tylko jeden raz w terminie uzgodnionym z nauczycielem. W przypadku prac klasowych, odpowiedzi ustnych, kartkówek, zadań domowych, wykonanych ćwiczeń - przy ocenie końcowej brane są pod uwagę wszystkie uzyskane w tym zakresie noty.

3) Kartkówki (10 -20 minut)

- kartkówki nie są obowiązkowe, nie muszą być zapowiadane i mogą być poprawiane,
- jeżeli uczeń nie napisze kartkówki w uzgodnionym terminie, nauczyciel wpisuje do dziennika „0”,
- uczniowie nieobecni na kartkówce jeśli chcą piszą ją lub odpowiadają ustnie w najbliższym terminie (2 tygodnie). Czas i sposób do uzgodnienia z nauczycielem,
- kartkówka obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów,
- nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do lekcji i możliwości pisania kartkówki.

Uwaga: Nauczyciel ma prawo przerwać jakąkolwiek formę pisemną (kartkówka, sprawdzian) uczniowi (lub całej klasie), jeżeli stwierdzi na podstawie zachowania ucznia (klasy) niesamodzielność pracy (przez niesamodzielną pracę należy rozumieć: odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie itp.) lub zakłócanie przebiegu sprawdzianu (np. sygnałem telefonu komórkowego). Stwierdzenie niesamodzielnej pracy lub zakłócanie przebiegu jest podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej.

4) Odpowiedź ustna

Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje ucznia znajomość treści z trzech ostatnich tematów. Oceniając wypowiedź ustną bierze się pod uwagę zawartość merytoryczną (ocena przyswojonego materiału), kompozycję wypowiedzi oraz poprawność językową (szczególnie w używaniu terminów i pojęć przyrodniczych).

Uczeń z długiej odpowiedzi ustnej (5-6 pytań/poleceń) może uzyskać ocenę w skali 1-6, z krótkiej odpowiedzi usnej (1-2 pytania/polecenia) uczeń może uzyskać „+” lub „-”. Za 3 zgromadzone znaki („+” lub „-”) z odpowiedzi ustnej uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub niedostateczną.

5) Aktywność

- przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie przykładów ćwiczeniowych, aktywną pracę w grupach,
- aktywność na lekcji nagradzana jest oceną „+” lub ustną pochwałą. O ilości przyznanych „+” decyduje nauczyciel, biorąc pod uwagę stopień trudności rozpatrywanego przez ucznia problemu oraz możliwości intelektualne ucznia,
- uczeń, który w trakcie realizacji materiału na lekcji nie bierze czynnego udziału lub uniemożliwia prowadzenie zajęć, czy też wykonuje czynności nie związane z biegiem zajęć może otrzymać „-” (traktowany w kategorii aktywność na lekcji),
- Za 5 zgromadzonych znaków („+” lub „-”) uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub niedostateczną.

6) Przy ocenieniu zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń bierze się pod uwagę systematyczność, poprawność i staranność prowadzenia notatek oraz wykonywania rysunków. Brak systematycznie wykonywanych prac domowych w zeszycie ćwiczeń, wpływa na obniżenie oceny końcowej za prowadzenie zeszytu.

7) Praca na lekcji

Niektóre prace wykonywane podczas lekcji są oceniane (uczeń jest informowany o tym na początku lekcji). Brak oddanej pracy w wyznaczonym przez nauczyciela terminie wiąże się z otrzymaniem oceny nieodstatecznej. Jeśli uczeń był nieobecny na lekcji, a praca jest obowiązkowa, uczeń otrzymuje ocenę „0”. Po konsultacji z nauczycielem, uczeń ma obowiązek nadrobić zaległości i wykonać pracę w ciągu 2 tygodni.

8) W przypadku sprawdzianów pisemnych stosowane są konkretne kryteria punktowe:

- 30% - ocena dopuszczająca
- 50% - ocena dostateczna
- 75% - ocena dobra
- 90% - ocena bardzo dobra
- 100% - ocena celująca.

9) Oceny śródroczne i końcoworoczne są ustalane według średniej ważonej:

- średnia ważona jest średnią pomocniczą przy wystawianiu ocen śród i końcoworocznych,
- przyjmuje się następujące wagi:

Forma aktywności	Waga
sukcesy ucznia w konkursach na poziomie co najmniej powiatowym	7
sprawdzian	5
sukcesy w konkursach typu Olimpus, gminne konkursy, test cząstkowy (z mniejszej niż sprawdzian, a większej niż kartkówka partii materiału), formy artystyczne (tj. efekt – zakończenie procesu twórczego, zaprezentowanie wykonanej pracy, np. piosenki, pracy plastycznej lub technicznej, której przygotowanie wymaga więcej niż jednej godziny lekcyjnej)	4
kartkówka, odpowiedź ustna, samodzielna praca na lekcji	3
zadanie domowe, prezentacja projektu, referat, laureat konkursu szkolnego, praktyczne umiejętności (np.: odczytywanie mapy), aktywność i zaangażowanie	2

- w przypadku oceniania innej formy aktywności lub potrzeby wyróżnienia któregoś z działań nauczyciel ustala z klasą sposób oceny oraz jej wagę,
- przyjmuje się, że w przypadku poprawiania oceny, ocena z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana,
- stopień uzyskany podczas poprawy pracy pisemnej wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszego stopnia np. [2,4]. Jeśli uczeń otrzyma z poprawy taką samą ocenę, to wpisuje się ją obok pierwszej np. [1,1], ale przy klasyfikacji traktuje się ją jako jedną ocenę.

10) 2 razy w semestrze uczeń może zgłosić (tylko na początku lekcji) nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny. Nieprzygotowanie zgłasza się na początku lekcji i przez nie rozumie się: niegotowość do odpowiedzi ustnej, kartkówki, brak zadania domowego.

Uwaga: nie można zgłaszać nieprzygotowanie w przypadku zapowiedzianego wcześniej na dany dzień sprawdzianu i oceniania określonej formy - tu: sprawdzianu, kartkówki, innych zleconych zadań.

11) Po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (powyżej 2 tygodni) uczeń będzie oceniany po nadrobieniu braków w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, ćwiczeniach

wykonywanych na lekcjach, pracach domowych - co należy do jego obowiązku. Nastąpi to nie później niż po 2 tygodniach od czasu powrotu na zajęcia. Dokładny termin i formę ustala nauczyciel uwzględniając przyczynę absencji i możliwości ucznia.

12) Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego.

13) Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego.

14) Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PZO z przyrody rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania oraz z rozporządzeniami MEN.

15) Warunkiem uzyskania oceny celującej na koniec semestru lub roku szkolnego jest spełnienie co najmniej jednego z poniższych warunków:

- uczeń otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące w ciągu semestru, bierze udział w konkursach szkolnych,
- uczeń osiąga sukcesy (przechodzi do następnego etapu) w konkursie kuratorskim na szczeblu przynajmniej powiatowym.

WYMAGANIA DLA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI:

- uczniowi z dysleksją - wydłuża się czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej (docenia się przede wszystkim wysiłek włożony w wykonanie różnych zadań),
- ucznia z dysgrafią - w większym stopniu ocenia się na podstawie wypowiedzi ustnych, w pracach pisemnych ocenia się przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną),
- w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

Po każdym roku szkolnym następuje ewaluacja przedmiotowych zasad oceniania z przyrody.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE W KLASYFIKACJI SEMESTRALNEJ I ROCZNEJ:

Ocenę **niedostateczną** może otrzymać uczeń, który:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- nie opanował minimum programowego,
- wykazuje wyraźny brak zainteresowania przedmiotem,
- swoją postawą uniemożliwia pracę innym,
- nie wykonuje zadań postawionych przez nauczyciela lub realizowanych przez grupę.

Ocenę **dopuszczającą** może otrzymać uczeń, który:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody,
- posługuje się podstawowymi pojęciami przyrodniczymi,
- posiada przejawiający się w życiu codziennym pozytywny stosunek do środowiska

przyrodniczego.

Ocenę **dostateczną** może otrzymać uczeń, który:

- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego,
- posługuje się mapą, jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym, potrafi je opisać.

Ocenę **dobrą** może otrzymać uczeń, który:

- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- korzysta z różnych źródeł informacji takich jak: telewizja, Internet, czasopisma przyrodnicze, popularnonaukowe i inne,
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym,
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody posługując się terminologią przyrodniczą.

Ocenę **bardzo dobrą** może otrzymać uczeń, który:

- projektuje doświadczenia i prezentuje je,
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia je, rozwiązuje problemy.

Ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, który:

- opanował w pełni wiadomości i umiejętności wynikające z programu nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,
- selekcyjnie wybiera wiedzę, interpretuje zjawiska, tworzy hipotezy,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, konkursach przedmiotowych, akcjach obejmujących przyrodę i pokrewne dziedziny.

Opracowała:
Iwona Kucharczyk